

Hanna Kenakkala

TYÖTTÖMIEN NUORTEN TYÖNHAKIJOIDEN OHJAUS

Käytänteitä ja kokemuksia hanketoimijoille

Centria-ammattikorkeakoulu, 2023

Centria. Raportteja ja selvityksiä, 61.

Hanna Kenakkala

TYÖTTÖMIEN NUORTEN TYÖNHAKIJOIDEN OHJAUS
Käytänteitä ja kokemuksia hanketoimijoille

Centria-ammattikorkeakoulu, 2023

JULKAISIJA:

Centria-ammattikorkeakoulu
Talonpojankatu 2, 67100 Kokkola

TAITTO: Centria-ammattikorkeakoulun viestintäpalvelut

KANNEN KUVA: Adobe Stock -kuvapankki

Centria. Raportteja ja selvityksiä, 61.

ISSN 2342-933X

ISBN 978-952-7673-73-2

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO.....	5
2 MITEN HANKETOIMIJAT VOIVAT TAVOITTA A NUORET TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA HEITÄ OHJAAVAT TAHOT.....	6
3 TYÖTTÖMIEN NUORTEN KOULUTUSTAUSTA JA ELÄMÄNTILANTEET OVAT HYVIN VAIHTELEVIA.....	7
4 TYÖKOKEILU ON YLEISIN OSALLISTUMISMUOTO.....	8
5 TYÖELÄMÄN PELISÄÄNNÖT TUTUKSI.....	9
6 TYÖSKENTELYÄ TOSIELÄMÄN INNOSTAVIEN TEHTÄVIEN PARISSA.....	10
7 OHJAUKSESSA KOROSTUVAT POSITIIVISEN PALAUTTEEN ANTAMINEN, SEKÄ NUORTEN OMAT TIEDONHAKU- JA ONGELMANRATKAISUTAIDOT.....	11
8 TUKEA JA EVÄITÄ ELÄMÄÄN HANKEJAKSON JÄLKEEN.....	13
9 FAKTATIETOA TYÖTTÖMILLE TYÖNHAKIJOILLE JA HEITÄ OHJAAVILLE HANKETYÖTEKIJÖILLE TYÖKOKEILUUN LIITTYVISTÄ SÄÄNNÖISTÄ.....	14
9.1 TYÖKOKEILUN AVULLA VOIDAAN TUKEA TYÖTTÖMÄN AMMATINVALINTAA JA TYÖLLISTYMISTÄ.....	14
9.2 USEIMMILLA TYÖTTÖMILLÄ ON MAHDOLLISUUS PÄÄSTÄ TYÖKOKEILUUN.....	14
9.3 TYÖTTÖMÄN TOIMEENTULO TYÖKOKEILUN AIKANA.....	14
9.4 TYÖKOKEILU ON TYÖSKENTELYÄ TYÖSUHTEENOMAISESSA YMPÄRISTÖSSÄ.....	15
9.5 TYÖKOKEILUN PITUUS.....	15
9.6 SOPIMUS TYÖKOKEILUSTA.....	15
9.7 POISSAOLOT JA SOPIMUKSEN PURKAMINEN.....	15
9.8 PALAUTTEEN KERÄÄMINEN TYÖKOKEILUN PÄÄTTYESSÄ.....	15
9.9 TÄÄLTÄ LÖYDÄT AJANKOHTAISTA TIETOA TYÖKOKEILUUN LIITTYEN.....	16
LÄHTEET.....	17

1 JOHDANTO

”DUDE – Do Unlimited, extenD compEtence” on ESR-rahoitteinen hanke, jonka tavoitteena on tukea syrjäytymisvaarassa olevien alle 30-vuotiaiden nuorten työllistymistä ja siirtymistä työmarkkinoille. Hankkeen kohderyhmänä ovat Keski-Pohjanmaan alueen nuoret työttömät työnhakijat sekä opiskelijat. Hankkeen toteuttavat Centria-ammattikorkeakoulu ja Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä.

Tässä hanketoimijoille suunnatussa oppaassa kerrotaan DUDE-hankkeen ohjaajien kokemukseen ja haastatteluihin perustuvia käytänteitä siitä, miten työttömiä työnhakijoita on saatu hankkeen piiriin ja miten heitä on ohjattu. Opasta varten on haastateltu DUDE-hankkeen ohjaajia **Hanna Lahnalampea, Mitha Rachel Josea, Jani Valjusta ja Niko Töyräskoskea**. Lisäksi haastateltiin Centriassa opinto-ohjaajana ja kuntakokeilu-hankkeessa työskentelevää **Annakaisa Marjokorpea**. Aineistona on hyödynnetty myös työvoimaviranomaisten, kuten TE-toimiston, Kelan ja työllisyyden kuntakokeilun verkkosivuilta saatavilla olevaa yleistä tietoa.

DUDE-hankkeen toiminnan ytimenä on tarjota nuorille mahdollisuus kehittää osaamistaan, työelämävalmiuksiaan ja työnhakutaitojaan oikeiden tosielämän tehtävääihoiden parissa. Hankkeen ohjaajat, sekä työelämän asiantuntijat tukevat nuoria heidän DUDE-jaksonsa ajan. Ohjauksen tavoitteena on, että työttömien osaaminen, elämänhallinta, työnhaku- ja työelämävalmiudet, sekä verkostot ja ammatillinen itsetunto kasvavat, mikä johtaa onnistumisen kokemuksiin ja hyvinvoinnin lisääntymiseen, sekä tietenkin työllistymiseen. Nuori peilaa omaa osaamistaan työelämän vaatimuksiin ja osaa mukauttaa omaa osaamista eri aloille. Hanke järjestää myös erilaisia työpajoja, messuvierailuja ja yhteistoimintaa, sekä etsii ja kokeilee teknisiä ratkaisuja, joiden avulla voidaan tukea nuorten opiskelua ja elämänhallintaa. Tämä parantaa nuorten mahdollisuuksia siirtyä työelämään tai hakeutua jatko-opintojen pariin.

Hanke on toteutettu Euroopan sosiaalirahaston (Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020) ja ELY:n tuella. Hanketta hallinnoi Centria-ammattikorkeakoulu.

2 MITEN HANKETOIMIJAT VOIVAT TAVOITTAU NUORET TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA HEITÄ OHJAAVAT TAHOT

Ohjaajat ovat kokeneet työttömien työnhakijoiden tavoittamisen ja saamisen mukaan hankkeen toimintaan toisinaan haastavana. Onkin tärkeää, että hankkeesta osataan tiedottaa työttömien kanssa toimiville viranomaisille ja muille tahoille. Henkilökohtaisia verkostoja ja yhteydenottoja suoraan viranhaltijoihin tai muihin toimijoihin pidettiin ohjaajien keskuudessa tärkeänä, jotta tietoa hankkeesta saatiin menemään eteenpäin oikeille henkilöille, jotka voivat sitten välittää tietoa edelleen työttömille työnhakijoille. Suurin osa nuorista työttömistä on jo näiden palveluiden piirissä, joten juuri ammattilaisverkot nähdään tehokkaimpana tapana saavuttaa nuoria. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022; Valjus, J. 2022.)

Nuoret työttömät työnhakijat osallistuvat hankkeen järjestämään ohjaukseen ja työskentelyyn yleisimmin työllisyyden **kuntakokeilun, etsivän nuorisotyön** tai **Kelan NUOTTI-valmennuksen** kautta. NUOTTI-valmennus on 16–29-vuotiaille nuorille tarkoitettua Kelan hallinnoimaa ammatillista kuntoutusta, jossa nuori saa oman NUOTTI-valmentajan. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa alle 29-vuotiaita tuen tarpeessa olevia nuoria ja ”auttaa häntä sellaisten palveluiden piiriin, joilla edistetään hänen kasvuun, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille (Into)”. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022; Jose, M. 2022; NUOTTI-valmennus; Töyräkoski, N. 2022; Valjus, J. 2022.)

Yleisimmin DUDE-hankkeeseen otetaan yhteyttä sähköpostilla tai puhelimitse nuoren omavirkailijan tai valmentajan toimesta. Toisinaan työttömät ovat ottaneet itse suoraan yhteyttä hankkeen henkilöstöön, joka on kertonut hankkeesta ja neuvonut, kuinka tulee edetä. Joitakin osallistujia on myös tullut TE-toimiston suosittelemana. Lisäksi työttömiä voidaan ohjata mukaan erilaisten yhdistysten, hankkeiden tai projektien kautta. Myös hankkeeseen jo osallistuneet työttömät vievät positiivisia kokemuksiaan eteenpäin ystävilleen ja viranomaistahoille, josta syntyy hyvän kierre. Positiiviset kokemukset houkuttelevat lisää osallistujia, jotka taas jakavat kokemuksiaan eteenpäin. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022; Töyräkoski, N. 2022; Valjus, J. 2022.)

Centriassa opinto-ohjaajana, sekä kuntakokeilu-hankkeessa työskentelevä Annakaisa Marjokorpi kertoi, että hänen kokemuksensa mukaan työllisyyden kuntakokeilun virkailijat kaipasivat hankkeilta myös jotain ”kättä pidempää”, kuten esitettä, jota jakaa eteenpäin työttömille. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022.)

”Oikeastaan aina kun jotakin tuollaista ollaan tuotettu, niin sitten tuleekin sieltä muutama yhteydenotto, että tällainen ja tällainen tyyppi olisi olemassa”, kertoo Annakaisa Marjokorpi. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022.)

Lisäksi hän korosti, että viestinnässä tulisi huomioida kohderyhmä ja esitteiden tekstin tulisi olla hyvin selkeää. Kaikenlaista ”hankejargonia” tulisi välttää ja esitteeseen tulisi sisällyttää vain työttömälle oleellinen tieto. Työttömien omien kokemusten esiin tuomista osana hankkeen viestintää hän piti hyvänä vaihtoehtona. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022.)

”-- kiinnostavaa tietoa sinne päin ois ne opiskelijoiden tai niiden työttömien kokemukset, että näillä mietteillä olen tullut, tätä olen tehnyt, tätä olen oppinut, tällä tavalla olen saavuttanut tavoitteita. Se on mielestäni sellaista aika kiinnostavaa ja sellaista vetovoimaista, se on jotenkin niin sellaista rehellistä, miten ne itse sen sanoo. -- että saisi niitä kokemuksia esille ja se muuten myös varmasti auttaisi niitä ihmisiä, kun ne tuumailee, että lähdenkö minä tuohon mukaan. -- ne pystyisivät lukemaan, että näin joku muu on tämän kokenut ja näin joku muu on tätä tehnyt, niin se kertoisi niille aika paljon varmasti verrattuna jostain sellaisesta jargon tekstistä, että se on vähä... saattaa olla, ettei saa niin paljon irti, jos on vähän mainosmaista”, pohtii Marjokorpi. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022.)

Hänen mukaansa alueella toimii myös työllisyyden kuntakokeilun luotsaama verkosto, joka koostuu eri viranomaisista ja jossa on mukana myös hankkeita ja muita toimijoita. Tätä verkostoa voi pyrkiä hyödyntämään hankkeiden tiedottamisessa. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022.)

Lisätietoa nuottivalmennuksesta:

[NUOTTI-valmennus | Kela](#)

Lisätietoa etsivästä nuorisotyöstä:

[Etsivä nuorisotyö - Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry \(intory.fi\)](#)

3 TYÖTTÖMIEN NUORTEN KOULUTUSTAUSTA JA ELÄMÄNTILANTEET OVAT HYVIN VAIHTELEVIA

Hankkeen toimintaan osallistuneiden työttömien työnhakijoiden lähtötilanne, työttömyysajan pituus ja tuen tarve vaihtelee paljon, mikä asettaa myös ohjaajat uusien haasteiden äärelle. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022; Töyräskoski, N. 2022; Valjus, J. 2022.)

”Hyvin vaihteleva. (--) henkilöitä, joille arjen pyörittäminen on vaikeata. Sitten taas toisaalta ollut hyvinkin reippaita ja aktiivisia tyyppejä. Laidasta laitaan ihan oikeasti monellakin tapaa. On ollut sellaisia, jotka tulee vähän kokeilemaan, että olisiko tämä IT-ala ollenkaan minun juttu, että kannattaisiko lähteä opiskelemaan alaa. Sitten on ääripäissä hyvinkin kokeneita henkilöitä, jotka tulee meille, että vähän haluaisin portfolioon tietystä teknologiasta jotakin”, kertoo Jani Valjus. (Valjus, J. 2022.)

” (--) ehkä isoimmat ovat ne oman elämäntilanteen haasteet. Ehkä se isoin kynnys, että pääsee säännölliseen työrytmiin ja noudattaa sitten säännöllisiä työaikoja”, kertoo Niko Töyräskoski. (Töyräskoski, N. 2022.)

”Jollekin -- se voi olla ihan vaan siitä kiinni, että elämä on luisunut vähän väärälle uralle, että katsovat teeveetä ja Netflixiä ja pelaavat yötä päivää. Se on vain sellainen kierre, mistä ei ikään kuin pääse pois, koska ei ole päivisin mitään oikeaa tekemistä. Sitten kun tulee DUDEen, niin saadaan muutettua arjen rutiineja ja niitä jumpattua eri tavalla”, kertoo Hanna Lahnalampi. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022.)

Yhtenä haasteena onkin tunnistaa ne henkilöt, jotka hyötyvät hankkeen toiminnasta ja ohjata heidät hankkeen piiriin. Ennen virallisia hakemuksia tai päätöksiä, nuori voi tulla tutustumaan hankkeeseen, jolloin ohjaajat pyrkivät selvittämään hänen tilanteensa ja tavoitteensa osallistumisen suhteen, samalla hänelle kerrotaan hankkeen toiminnasta. Tutustumiskäynnillä saattaa olla myös mukana esimerkiksi nuoren oma virkailija tai NUOTTI-valmentaja. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022; Töyräskoski, N. 2022; Valjus, J. 2022.)

”Ensin kohdataan mahdollinen osallistuja. Kerrotaan mikä DUDE on. Kysytään, kuka hän on ja mitä hän haluaa? Mitä hän osaa? Mitä haluaisi tehdä? Kiinnostaako tänne tulo? Jos hän on kiinnostunut tulemaan, niin sovitaan alustavasti aloituspäivä. (--)”, kertoo Valjus. (Valjus, J. 2022.)

4 TYÖKOKEILU ON YLEISIN OSALLISTUMISMUOTO

Kun työtön nuori tekee päätöksen DUDE-toimintaan osallistumisesta, on seuraava askel siihen liittyvän pakollisen, mutta yllättävän vähäisen byrokratian selättäminen. Käytännössä työttömät työnhakijat osallistuvat DUDE-toimintaan työkokeilun kautta. Työkokeilusta tulee aina sopia lähettävän viranomaisen, kuten työllisyyden kuntakokeilun tai TE-toimiston kanssa ennen DUDE-toiminnan aloittamista. Työkokeilusta tehdään sopimus hankkeen, viranomaisen ja osallistujan välillä. Työtön ei voi aloittaa osallistumisjaksoaan, ennen kuin asiasta on virallinen päätös, jotta vältytään mahdollisilta karensseilta työttömyysturvan osalta. Tämän lisäksi tulee huolehtia tarvittavien hankkeen rahoittajien lomakkeiden ja salassapitosopimusten täyttamisestä. (Jose, M. 2022; Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022; Töyräskoski, N. 2022; Valjus, J. 2022.)

Ohjaajat suosittelvat, että työttömät osallistuisivat DUDE-hankkeen toimintaan vähintään 3–4 kuukauden ajan. Pisimmillään osallistumisaika voi olla 6 kuukautta ja minimissään 1 kuukausi saman työkokeilupaikan osalta. Yleensä TE-toimiston tai työttömyyden kuntakokeilun kautta mukaan tulevat työttömät kokeilevat DUDEssa oloa ensin yhden kuukauden ajan, jonka jälkeen heidän on mahdollista hakea jatkoaikaa uudella hakemuksella. (Jose, M. 2022; Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022; Töyräskoski, N. 2022; Valjus, J. 2022.)

Työttömän on mahdollista saada työkokeilun ajalta työttömyyspäivärahaa ja siihen korotusosaa niiltä päiviltä, jolloin hän osallistuu toimintaan. Koska työttömien työnhakijoiden tausta ja tilanne vaihtelevat, täytyy jokaisen hakijan ensin selvittää omalla kohdallaan, voivatko he osallistua työkokeiluun ja onko heillä sen ajalta oikeus työttömyysturvaan. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022; Töyräskoski, N. 2022; Valjus, J. 2022.)

”Mun käsitys on, että lupa on aina saatu. En ole kuullut, että olisi tullut kieltävää vastausta”, kertoo Valjus. (Valjus, J. 2022.)

Yleensä työttömät osallistuvat DUDE-toimintaan kokopäiväisesti viitenä päivänä viikossa, mutta tästä on mahdollista myös poiketa, mikäli sillä voidaan tukea työttömän osallistumista ja jaksamista. Osallistujalla voi olla esimerkiksi haasteita yleisen elämänhallinnan tai unirytmien suhteen tai jokin elämää vaikeuttava vamma tai sairaus. Tällöin ohjaajat pyrkivät etsimään keinoja, joilla he voivat tukea työttömän osallistumista hankkeeseen esimerkiksi mahdollistamalla osa-aikaisen työskentelyn. Tästäkin tulee sopia viranomaisen kanssa etukäteen. (Jose, M. 2022; Valjus, J. 2022.)

”(--) työkokeiluhan on lähtökohtaisesti, se että sinä olet periaatteessa töissä työkkärin määritelmän mukaan, eli että olet kuusi tuntia päivässä, joka arkipäivä. Siinä on jonkin verran neuvotteluvaraa”, kertoo Valjus. (Valjus, J. 2022.)

Työkokeilun aikana työttömällä voi olla velvollisuus hakea pääsääntöisesti neljää hänelle sopivaa työpaikkaa kuukaudessa. Työnhakuvelvoite määritellään aina tapauskohtaisesti. (Paikalliset TE-palvelut.)

”Työnhakuvelvoite ei ole voimassa, jos työkokeilujakso kestää yli kuukauden. Jos osallistuja on sen puolivuotta, mikä on maksimi olla yhdessä paikassa, niin työnhakuvelvoite laitetaan yleensä voimaan viimeiselle työjaksokuukaudelle”, kertoo Töyräskoski. (Töyräskoski, N. 2022.)

DUDE-jakson aikana, aina alusta sen päättymiseen saakka, nuorta tuetaan työnhaussa ja ohjataan aktiivisesti hakemaan hänelle sopivia työ- tai opiskelupaikkoja, sekä tuetaan nuoren ammatillista verkostoitumista. Työnhaku- ja työelämätaitoja harjoitellaan muun muassa käytännön tehtäväihoiden ja erilaisten työpajojen avulla, sekä osallistumalla rekry-tapahtumiin. Näillä aktiivisilla toimilla pyritään helpottamaan nuoren työelämään tai jatko-opintoihin siirtymistä eri nivelvaiheissa. (Toivanen, L. 2023.)

Täältä löydät ajankohtaista tietoa työkokeiluun liittyen:

- Työkokeiluun liittyviä lomakkeita ja linkkejä <https://toimistot.te-palvelut.fi/tyokokeilun-kaytannot-ja-saannokset>
- Kela. Henkilöasiakkaat/työttömät. <https://www.kela.fi/tyottomat>
- Paikalliset TE-palvelut. Työ- ja elinkeinoministeriö. <https://toimistot.te-palvelut.fi>
- Työmarkkinatori.fi. <https://www.tyomarkkinatori.fi>

5 TYÖELÄMÄN PELISÄÄNNÖT TUTUKSI

DUDE-hankkeessa työskennellään työpaikanomaisessa ympäristössä, joka auttaa nuoria hahmottamaan työelämän odotuksia ja toimintatapoja. Työttömien osallistujien odotetaan olevan paikalla työkokeilusopimuksen mukaisesti. (Valjus, J. 2022.)

Kun tarvittavat päätökset työkokeiluun osallistumisesta on saatu, pidetään alkuhaastattelu, jossa kartoitetaan osallistujan tilanne, osaamisen taso, kiinnostukset ja toivomukset tulevaisuuden suhteen. Hanke antaa osallistujan käyttöön tarvittavat laitteet ja työkalut. Lisäksi osallistujat perehdytetään hankkeen toimintaan ja siihen mitä heiltä odotetaan ja mitä yhteisiä sääntöjä tulee noudattaa, näin DUDE tukee samalla työttömiä työelämä- ja työnhakutaitojen kehittämisessä. (Valjus, J. 2022)

”Tykkään käydä yleiset asiat läpi jo alkuhaastattelussa, mutta kun hän tulee, niin käyn ne uudestaan. Kaikki, siitä lähtien, että tuolla on kahvinkeitin, saa keittää kahvia. Miten toimii tauot. Miten ruokahommat toimii, saa tuoda omia eväitä tai saa työntekijähintaan kampusravintolasta. Avain, mistä sen saa vai saako vielä. Tunnukset koneelle, koneet löytyy tuolta, palauta päivän päätteeksi tuonne. Työpiste on tuolla. (--) Jos on pois, niin pitää ilmoittaa. Jos on pois yli kolme päivää, niin pitää tuoda vähintään sairaanhoitajan lappusta, että on ollut kipeänä”, kertoo Valjus. (Valjus, J. 2022.)

DUDE-jakson alussa osallistujat hiovat kuntoon CV:n, portfolion ja LinkedIn-profiilinsa. DUDE-jakson aikana osallistujia kannustetaan työnhakuun ja ohjaajat myös välittävät sopivia työpaikkailmoituksia osallistujien tiedoksi. Mikäli työhaastattelu jännittää, voidaan työhaastattelutilanteita harjoitella yhdessä ja neuvoda hakemusten kirjoittamisessa. Nuoret osallistuvat myös erilaisiin koulutuksiin ja työpajoihin. Näiden toimien avulla pyritään konkretisoimaan nuoren omaa osaamista ja tuomaan sitä näkyväksi myös työnantajille. (Lahnalampi, H. 2022; Valjus, J. 2022; Töyräkoski, N. 2022.)

6 TYÖSKENTELYÄ TOSIELÄMÄN INNOSTAVIEN TEHTÄVIEN PARISSA

Olenainen osa DUDE-hankkeen toimintaa on tehtäväaihioiden hankkiminen paikallisilta yrityksiltä, jotta osallistujat voivat kehittää osaamistaan oikeiden tehtäväaihioiden parissa ja näin vastata työelämän osaamistarpeisiin. Ohjaajat pyrkivät etsimään näitä tehtäviä ja ohjaamaan ne sopiville tekijöille, siten, että ne vastaavat heidän alansa, kiinnostuksiansa ja tavoitteitaan. (Jose, M. 2022; Valjus, J. 2022.)

”Katsotaan mistä henkilö on kiinnostunut. Mitä hän haluaisi tehdä. Katsotaan sopiva projekti ja sitten tuetaan sen projektin tekemisessä, että jos jää jumiin, niin koitetaan auttaa ratkomaan niitä ongelmia ja jos on ihan uusi juttu, niin annetaan aikaa siihen, että perehtyy siihen”, kertoo Valjus. (Valjus, J. 2022.)

Työttömien työnhakijoiden koulutustausta vaihtelee ja heitä tulee monilta eri aloilta, esimerkiksi IT- ja media-alalta. Mukana on esimerkiksi ammatillisen koulutuksen suorittaneita nuoria, jotka osaavat ohjelmoida tai nuoria, jotka hallitsevat tietotekniikan perusteet, mutta heillä ei välttämättä ole syvempää osaamista aiheesta. Tämä aiheuttaa hieman haasteita sen suhteen, minkälaisia tehtäviä heille voidaan tarjota. Yksi DUDE-hankkeen tavoitteista onkin parantaa osallistujien digitaalisia taitoja. (Jose, M. 2022; Töyräskoski, N. 2022)

”Kyllä se enimmäkseen siihen IT-puolen taustaan kohdistuu nuo hakijat ja sitten ne tehtävätkin painottuvat paljon siihen, mutta kyllä meillä on sitten toimeksiantoja paljon, jotka sopisivat hyvin ns. liiketalouden pohjan omaavalle tai sitten henkilölle, mitkä markkinoinnista ovat kiinnostunut, eritoten some-markkinoinnista (--). Pääosin ne on kaikki ollut koodareita jollain tapaa tai ohjelmoijia”, kertoo Töyräskoski. (Töyräskoski, N. 2022.)

”Kun keskustelen osallistujien kanssa, he sanovat usein, että en ole varma onko minulla riittävät taidot suorittaa tätä tehtävää valmiiksi. Kannustan heitä sanomalla, että tällä hetkellä ei kannata huolehtia siitä, onko heidän osaamisensa riittävää, vaan ajatella, että minulla on tällainen tehtävä. Miten voin kehittää taitojani ja suorittaa tämän tehtävän? Sinun ei tarvitse huolehtia siitä, että tehtävä pitäisi olla suoritettuna tiettyyn päivämäärään mennessä tai ammattimaisella tasolla. Keskitytään siihen, että osallistuja saa jonkin tehtävän ja hän keskittyy oppimaan itse tekemällä ja omien taitojensa parantamiseen tehtävän avulla, ilman suuria paineita tehtävän suorittamisesta tai valmistumisesta”, kertoo ohjaaja Mitha Rachel Jose. (Jose, M. 2022.)

Innostavien ja motivoivien tehtävien parissa työskentelyä pidetään erittäin tärkeänä, sillä osallistujat eivät valmistumisensa jälkeen ole välttämättä saaneet oman alansa työkokemusta, vaan ovat saattaneet työskennellä toisella alalla tehtävissä, joita he eivät ole kokeneet motivoiviksi. (Jose, M. 2022.)

”Vaikeinta työttömille DUDE-osallistujille, on saada mahdollisuus näyttää osaamisensa alan työtehtävissä”, kertoo Jose. (Jose, M. 2022.)

Tämä on saattanut vaikuttaa myös heidän ammatilliseen itseluottamukseensa ja estänyt heitä saamasta oman alansa työkokemusta ja hakemasta oman alansa työpaikkoja. (Jose, M. 2022.)

”DUDEssa he voivat innostua ja tehdä opintoihinsa perustuvia tehtäviä. Heidän itseluottamuksensa oman alan töiden tekemiseen kasvaa ja DUDEsta lähtiessään he voivat luottaa siihen, että he voivat työskennellä yrityksessä ja tehdä oman alansa töitä”, kertoo Jose. Moni DUDE osallistuja onkin kokenut juuri tämän seikan erittäin motivoivana. (Jose, M. 2022.)

”Osallistujat ovat tulleet mukaan DUDEen yhdeksi kuukaudeksi ja tämän kuukauden jälkeen he haluavat jatkaa DUDEssa vielä 2-3 kuukautta lisää. Tämä todistaa mielestäni, että osaamme osoittaa eri osallistujille oikeanlaisia ja kiinnostavia tehtäviä”, kertoo Jose. (Jose, M. 2022.)

7 OHJAUKSESSA KOROSTUVAT POSITIIVISEN PALAUTTEEN ANTAMINEN, SEKÄ NUORTEN OMAT TIEDONHAKU- JA ONGELMANRATKAISUTAIDOT

DUDE-hankkeen ohjaajat tukevat osallistujia antamalla heidän käyttöönsä tarvittavat työtilat, työkalut, tutoriaaleja, dokumentteja ja neuvoja, mutta he eivät tarjoa valmiita vastauksia, vaan painottavat osallistujan omaa aktiivisuutta, sekä tiedonhankinta- ja ongelmanratkaisutaitoja. (Jose, M. 2022.)

”Sanon joskus, että minä en ohjaajana tee mitään projektia, vaan sanon ainoastaan osallistujille, että mene tekemään tämä video tai tämä tehtävä tai tämä tutoriaali tai yritä oppia tai ymmärtää tämä asia. Annan heille opittavia asioita tai materiaalia. He yrittävät päästä lopputulokseen noiden materiaalien avulla ja on hienoa, kun tehtävä valmistuu onnistuneesti”, kertoo Jose. (Jose, M. 2022.)

Osallistujat ovat kokeneet tämän hyvänä ratkaisuna, sillä sen on koettu parantavan ja syventävän omaa oppimista ja taitojen kehittymistä verrattuna opettajajohtoiseen ohjaukseen. Tämän tyyppinen ohjaus korostaa myös yhteistyön merkitystä, sillä osallistujat oppivat myös toisiltaan ja työskentelevät yhdessä, jolloin heidän sosiaaliset taitonsa, rohkeutensa ja kommunikaatiotaitonsa kehittyvät. (Jose, M. 2022.)

”Meillä on viikkopalaveri, jossa kaikki esittelee, mitä on tehnyt kuluvan viikon aikana, miten heillä menee ja mikä on ensi viikon suunnitelma. Siinäkin on sitä työyhteisöaspektia, ja että vähän saa suuta auki ne ujoimmatkin. (--) siinä myös käydään tällaiset yleiset ajankohtaiset asiat läpi”, kertoo Valjus. (Valjus, J. 2022.)

”Jo se työympäristö tuo monelle sellaista kokemusta, että minä kuulun tavallaan johonkin, minä teen jotakin, minä saan jotakin aikaan, niin se auttaa jo aika monia. Sitten kun me järjestetään näitä erilaisia tapahtumia ja muita niin, koulutuksia ja muita, niin toki auttaa siinä. Kun meillä on ohjaajia vähintään yksi henkilö paikalla, jos ei nyt koko ajan, niin ison osan ajasta. He tukevat ja neuvovat”, kertoo Valjus. (Valjus, J. 2022.)

Säännöllisen päiväjärjestyksen puuttuminen, työttömyys tai työkokemuksen puute voivat vaikuttaa nuoren ammatilliseen itsetuntoon ja itseluottamukseen, mikä voi tehdä työnhausta tai jatkokoulutukseen hakeutumisesta haastavaa. Tämä vaatii myös ohjaajilta tarkkaavaisuutta, sillä nuori itse ei välttämättä tunnista itsessään sitä, että hänen ammatillinen itsetuntonsa on alhainen, vaan tilanne voi näyttäytyä esimerkiksi siten, että aika kuluu päivisin pelien tai Netflixin katselun parissa. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

”Henkilö, jolla ei ollut mitään sen suurempaa ehkä haastetta, mutta oli ammatillinen itsetunto vähän hakusessa ja hän oli työttömänä ja hän tuli sinne DUDEen mukaan. -- Hän ei ollut siis etukäteen meille sanoittanut tätä, että ammatillinen itsetunto oli vähän retuperällä, mutta mehän huomattiin se sitten tosi nopeasti, että tästähän tässä on kyse. -- Ohjaajien kesken sovittiin, että tosi paljon annetaan positiivista palautetta ja hoksautetaan”, kertoo Lahnalampi. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

”Se oli mahtava nähdä, että pikkuhiljaa kun se itsetunto rupesi kasvamaan, niin hänestä kuoriutui ihan erilainen ihminen, että hän jotenkin avautui ja hän tuli paljon iloisemmaksi, rupesi juttelemaan ihmisille paljon enemmän ja sitten hän rupesi sanomaan, että hän voisikin ehkä hakea meille Centralille opiskelemaan. Hänellä oli toisen asteen tutkinto taustalla. Hän ei ollut koskaan ajatellut, että hän voisi opiskella ammattikorkeakoulussa, että ei hänellä riitä osaaminen, että hän voisi mennä mihinkään korkeakouluun, mutta nyt häntä ehkä vähän kiinnostaisi. Sitten se sattui ajallisesti niin hyvin, että meillä oli valmentava kurssi valintakokeisiin käynnissä, alkoi just silloin ja ohjattiin hänet sinne”, kertoo Lahnalampi. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

Ohjaajat seurasivat nuoren edistymistä valmentavan kurssin aikana ja kannustivat häntä eteenpäin kohti valintakoetta. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

” -- valettiin häneen uskoa, että kyllä sinä selviät siitä ja hyvin se menee ja niin se pääsi meille opiskelemaan ja kyllä siis opinnot on edennyt. Mä nään häntä edelleen tuolla käytävillä ja hän moikkailee vielä mua. Niin tosi hienoa nähdä, että miten pienestä se on loppujen lopuksi kiinni. -- sitten kun hän rupesi pääsemään tiettyihin tavoitteisiin ja onnistumaan, niin se oli huikea kasvutarina, mikä hänessä tapahtui. Se on yksi DUDEn onnistumisista kyllä todellakin tässä pitkin matkaa mitä on ollut”, kertoo Lahnalampi. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

Ohjaajat ovat DUDE-jakson aikana tarvittaessa yhteydessä nuoren omavirkailijaan tai valmentajaan. Jakson aikana pidetään välipalavereita, joissa voivat olla läsnä edellä mainittujen lisäksi DUDE-hankkeen ohjaaja ja nuori itse. Välipalavereissa seurataan nuoren edistymistä, pyritään ratkaisemaan esiin tulleita haasteita ja tuetaan

jatkosuunnitelmien tekemisessä. (Jose, M. 2022; Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022; Valjus, J. 2022; Töyräkoski, N. 2022.)

8 TUKEA JA EVÄITÄ ELÄMÄÄN HANKEJAKSON JÄLKEEN

DUDE-jakson päätteeksi hankkeen ja osallistujan tulee täyttää työkokeilun päättämislomakkeet, joissa annetaan palautetta jakson sujumisesta. Ennen jakson päättymistä pidetään loppukeskustelu, johon voi nuoren lisäksi osallistua esimerkiksi hänen omavalmentajansa ja omavirkailijansa. Keskustelussa palautetta annetaan molempiin suuntiin. Hankkeen tavoitteena on, että jokaisella hankkeeseen osallistuneella nuorella olisi DUDE-jakson päättyessä jokin jatkosuunnitelma esimerkiksi opiskelun parissa tai he työllistyisivät. Jakson päättyessä annettava ohjaus ja tuki vaihtelee työttömän tilanteen ja tavoitteiden mukaan. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022; Töyräskoski, N. 2022; Valjus, J. 2022.)

”Työkokeilijoilla on työnhakuvelvoite. Lähtökohta on, että viimeiselle työkokeilukuukaudelle se laitetaan voimaan. – tapauskohtaisesti noin neljää paikkaa kuussa pitää hakea”, kertoo Töyräskoski. (Töyräskoski, N. 2022.)

”Jos hän haluaa työllistyä, aidosti, niin sitten me mietitään, siihen jakson loppuun konkreettiset yritykset yleensä ja se keskittyy aika paljon siihen työnhakemiseen, verkostoitumiseen ja harjoitellaan tekemään CV kuntoon, harjoitellaan valmistautumaan erilaisiin työhaastatteluihin. Miten minä sanoitan sen oman osaamisen. Sen kohdalle, joka haluaa työllistyä, niin tehdään voimakkaammin näitä toimenpiteitä ja ohjausta siihen suuntaan”, kertoo Lahnalampi. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

Mikäli työttömän tavoitteena on jatko-opiskelu, niin sitten ohjauksessa keskitytään enemmän opiskelumahdollisuuksien kartoittamiseen. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

”-- voidaan miettiä, että katsotaanpas se korkeakoulun nettisivu, mitä siellä voidaan tehdä vapaa-ajalla, mitä opintoja siellä on tarjolla, että vähän mietitään sitä muutakin elämää, kuin vaan niitä opintoja. Sitä yhteisöä käydään vähän läpi, että se kuitenkin arki koostuu monesta tekijästä, että opiskelu on vain yksi osa”, kertoo Lahnalampi. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

Mikäli työttömällä on vielä jäljellä käyttämätöntä työkokeilu-aikaa, eikä hän koe loppukeskustelussa olevansa esimerkiksi vielä valmis siirtymään työelämään, voi hän hakeutua uuteen työkokeilu- tai harjoittelupaikkaan. Ohjaajat seuraavat työttömien tilannetta jonkin aikaa heidän jakson päättymisensä jälkeenkin. (Töyräskoski, N. 2023; Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

”-- Lähetetään tekstiviesti, että miten menee ja oletko päässyt töihin tai jonnekin, että sellaista tsekkausta kyllä tehdään”, kertoo Lahnalampi. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

Hankkeessa annettava tuki ei kuitenkaan pääty tähän, vaan työtön voi myöhemminkin olla yhteydessä ja kysyä neuvoa esimerkiksi työn hakemiseen, työhaastattelutilanteisiin tai työelämässä vastaan tuleviin ongelmiin. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

” -- voidaan sanoa, että hei tule käymään kahvilla, niin istutaan alas ja mietitään, että mitä siellä haastattelussa voi tulla eteen”, kertoo Lahnalampi. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

”-- on ollut tilanteita, että sieltä työelämästä, vaikka henkilö on työllistynyt ja kaikki menee hyvin. On tullut työelämässä sellainen tilanne vastaan, että on haaste mihin hän ei uskalla tuoda esille, että minä en osaa tehdä tätä, minä en tiedä mitä minun pitäisi tehdä. Niin he soittaakin meille, että mulla on tällainen tilanne ja minä en uskalla täällä kertoa, että minä en nyt ymmärrä, että mitä mun pitää tehdä. Me voidaan sitten yhdessä miettiä, että mikä se sun tehtävä on. Mitä siinä voisi tehdä ja että miten sen asian ottaa puheeksi siellä työpaikalla, että se ei haittaa, vaikka sinä et tiedä mitä sun pitäisi tehdä, että miten sinä menet kysymään sitä apua. Hyvin käytännönläheisiä apuja siihen arkeen”, kertoo Lahnalampi. (Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. 2022)

9 FAKTATIETOA TYÖTTÖMILLE TYÖNHAKIJOILLE JA HEITÄ OHJAAVILLE HANKETYÖTEKIJÖILLE TYÖKOKEILUUN LIITTYVISTÄ SÄÄNNÖISTÄ

Seuraavat tiedot on kerätty Kelan, työllisyyden kuntakokeilun ja TE-viranomaisen verkkosivuilta. Työttömän tulee kuitenkin aina tarkistaa ajantasainen ja oikea tieto niiltä viranomaisilta, jotka käsittelevät juuri hänen työttömyysturvaansa, sekä varmistaa onko hänellä oikeutta työttömyysetuuteen työllistymistä edistävän palvelun aikana jo ennen osallistumista kyseiseen palveluun, jotta hänen työttömyysturvansa ei ole vaarassa katketa. Palveluun osallistumisesta tulee saada virallinen päätös ennen kyseisen palvelun alkamista.

9.1 TYÖKOKEILUN AVULLA VOIDAAN TUKEA TYÖTTÖMÄN AMMATINVALINTAA JA TYÖLLISTYMISTÄ

Työkokeilun avulla osallistujat voivat selvittää ammatinvalinta- ja uravaihtoehtoja tai sen avulla voidaan tukea paluuta työelämään esimerkiksi pitkän poissaolon, terveystieteiden syiden tai työttömyysjakson jälkeen. Työkokeilun avulla voidaan selvittää, onko työttömän osaaminen ajan tasalla ja minkälaista tukea hän tarvitsee työllistyäkseen tai tavoitteena voi olla alan vaihtaminen tai oman yrityksen perustaminen. Työkokeilijalta voi myös puuttua ammatillinen koulutus kokonaan, tällöin ensisijaisena tavoitteena on sopivan koulutusalan ja opiskelupaikan löytäminen. Työkokeilu on myös hyvä vaihtoehto silloin, kun kyseessä ollut henkilö on aiemmin työskennellyt jossain toisessa maassa, jolloin työkokeilun avulla voidaan selvittää hänen mahdollisuuksiaan työllistyä Suomessa, sekä selvittää minkälaista tukea hän tarvitsee työllistyäkseen. (Paikalliset TE-palvelut; Työmarkkinatori.)

9.2 USEIMMILLA TYÖTTÖMILLÄ ON MAHDOLLISUUS PÄÄSTÄ TYÖKOKEILUUN

Yleensä työkokeilussa tulee tutustua osallistujalle uusiin tehtäviin, mutta jos osallistuja on ollut pitkään poissa työelämästä, voidaan työkokeilu järjestää myös tehtävässä, jossa hän on aikaisemmin työskennellyt. Näin pyritään tukemaan henkilön työhön paluuta työkokeilun avulla. Vastavalmistunut henkilö ei siis voi tulla työkokeiluun omalla alallaan työkokemuksen hankkimiseksi, mutta hän voi osallistua työkokeiluun muissa tehtävissä tai toisella alalla. Henkilön koulutustaustalla ei ole vaikutusta siihen, voiko hän päästä työkokeiluun, vaan riittää, että osallistuja on TE-toimiston tai kuntakokeilun asiakkaana joko työnhakijana tai ammatinvalinnanohjauksen parissa. Useimpien työttömien on siis mahdollista osallistua työkokeiluun, tämän vuoksi oma tilanne kannattaa selvittää asioita hoitavan virkailijan kanssa. (Työmarkkinatori.)

9.3 TYÖTTÖMÄN TOIMEENTULO TYÖKOKEILUN AIKANA

Työkokeilun aikana osallistuja on oikeutettu samaan työttömyysturvaan, kuin työttömänä ollessaan, kuten työmarkkinatukeen, peruspäivärahaan tai ansiopäivärahaan. Maksettava peruspäiväraha tai ansiopäiväraha kuluttaa työttömyyspäivärahan enimmäisaikaa. Mikäli työkokeilusta on sovittu etukäteen työllistymissuunnitelmassa TE-toimiston tai työllisyyden kuntakokeilun kanssa, voi työttömyysturvaan saada korotusosan. Tämän maksamisesta päättää työttömyysetuuden maksaja. Lisäksi työkokeiluun osallistumispäiviltä voi saada kulukorvausta työttömyysetuuden maksajalta tai harkinnanvaraista kulukorvausta TE-toimistolta tai kuntakokeilulta. Poissaolopäiviltä ei makseta korvausta ilman hyväksyttävää syytä ja työkokeilun järjestäjän tulee ilmoittaa poissaoloista työttömyysetuuden maksajalle. (Paikalliset TE-palvelut; Kela; Työmarkkinatori.)

Vaikka työkokeilun toteutumiselle ei useimmin ole esteitä, tulee työttömän varmistaa aina etukäteen, onko hän oikeutettu työttömyysetuuteen työkokeilun aikana, sekä varmistaa, että työkokeilun järjestäjä voi sääntöjen mukaan tarjota työkokeilu paikkaa. Esimerkiksi yksityishenkilö ei voi olla työkokeilun järjestäjä. Lisäksi on tärkeää huomioida, että työtön ei voi aloittaa työkokeilua ennen kuin tarvittavat viralliset hakemukset on täytetty ja työkokeiluun osallistumisesta on saatu virallinen päätös. Näin varmistetaan, että työttömän toimeentulo työkokeilun aikana säilyy. Mikäli työttömyys jatkuu työkokeilun päätyttyä, tulee työttömän ilmoittaa tästä työttömyysturvan maksajalle. (Paikalliset TE-palvelut; Kela; Työmarkkinatori.)

9.4 TYÖKOKEILU ON TYÖSKENTELYÄ TYÖSUHTEENOMAISESSA YMPÄRISTÖSSÄ

Työkokeilun järjestäjä voi olla esimerkiksi yritys, kunta, virasto, laitos tai muu yhteisö tai vaikka työpaja, silloin kun siellä voidaan kokeilla erilaisia tehtäviä aidossa työympäristössä. Vaikka työkokeilussa toimitaan työsuhteenomaisessa ympäristössä, ei kyseessä kuitenkaan ole työsuhde, eikä siitä aiheudu järjestäjälle kustannuksia. Työkokeiluun osallistuva ei ole oikeutettu työterveyshuollon palveluihin. Työ- ja elinkeinoministeriö, sekä valtiokonttori huolehtivat työkokeiluun osallistuvan vakuutusturvasta, kuten tapaturma-, ammattitauti- ja vastuuvakuutuksista työkokeilun ajalta. Työkokeilun järjestäjän tulee kuitenkin huolehtia siitä, että työkokeilija saa riittävää ohjausta ja valvontaa. Lisäksi työkokeiluun osallistuvaa koskevat monet työsuhteisiin työntekijöihin liittyvät lait ja oikeudet, kuten oikeus lakisääteisiin taukoihin, sekä tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen, tietosuojaan ja työturvallisuuteen liittyvät lait. Työkokeilun järjestäjä voi edellyttää osallistujalta osallistumista huumetestiin, sekä rikostaustan selvittämistä. (Paikalliset TE-palvelut; Työmarkkinatori.)

9.5 TYÖKOKEILUN PITUUS

Työkokeilun pituus voi olla enintään kuusi kuukautta saman työnantajan palveluksessa ja yhteensä enintään 12 kuukautta. Jos työkokeilun järjestäjä on kunta, voi kokeilun pituus olla 12 kuukautta, joista korkeintaan kuusi kuukautta samojen työtehtävien parissa. Käytännössä siis useimpien hanketoimijoiden kannalta työkokeilun maksimipituus voi olla kuusi kuukautta. Yleensä kuitenkin 1–3 kuukautta on koettu riittäväksi pituudeksi. (Paikalliset TE-palvelut; Työmarkkinatori.)

Työkokeilun aikana viikoittaisia työpäiviä voi olla 1–5 ja päivittäinen työaika voi olla 4–8 tuntia. Näin ollen osa-aikainenkin osallistuminen työkokeiluun on mahdollista. Näistä yksityiskohdista sovitaan TE-toimiston tai kuntakokeilun asiantuntijan, työkokeilupaikan ja työkokeiluun tulevan työttömän työnhakijan kanssa yhdessä. (Työmarkkinatori.)

9.6 SOPIMUS TYÖKOKEILUSTA

Ennen työkokeilun aloittamista tulee työkokeilun järjestäjän ja TE-toimiston tai muun lähettävän viranomaisen tehdä sopimus työkokeilusta. Sopimuksessa määritellään mitkä ovat työkokeilun tavoitteet ja tehtävät, kuinka kauan työkokeilu kestää ja montako päivää ja tuntia viikossa kokeiluun tulee osallistua. Lisäksi ilmoitetaan kuka vastaa työkokeilun valvonnasta työpaikalla. TE-toimisto selvittää viran puolesta kenellä on oikeus allekirjoittaa sopimus työkokeilun järjestävän tahon puolesta. Työnantajan vastuulla on ilmoittaa työpaikan luottamusmiehelle työkokeilusopimuksesta. (Paikalliset TE-palvelut.)

9.7 POISSAOLOT JA SOPIMUKSEN PURKAMINEN

Työkokeilija sitoutuu osallistumaan työkokeiluun sovitusti ja hänen tulee ilmoittaa työkokeilun järjestäjälle, sekä työttömyysetuuden maksajalle poissaoloista. Työkokeilun järjestäjän tulee ilmoittaa poissaoloista työttömyysetuuden maksajalle (Kela tai työttömyyskassa). Mikäli työkokeiluun osallistuva on poissa työkokeilusta yhtäjaksoisesti viisi päivää ilman lupaa tai pätevää syytä tai jos poissaoloja kertyy yhteensä niin paljon, että työkokeilulle asetetut tavoitteet eivät enää toteudu, voidaan sopimus purkaa. Tällöin työkokeilun järjestäjän tulee ilmoittaa poissaoloista TE-toimistoon. (Paikalliset TE-palvelut.)

Sopimus voidaan myös purkaa TE-toimiston tai työkokeilun järjestäjän toimesta muuhun syyhyn perustuen. Työkokeiluun osallistuva voi itse milloin tahansa keskeyttää kokeilun, mutta tällä saattaa olla seurauksia hänen työttömyysturvaansa, keskeyttämisestä ja sen seurauksista tulisi siis aina keskustella etukäteen asioita hoitavien tahojen kanssa. (Paikalliset TE-palvelut.)

9.8 PALAUTTEEN KERÄÄMINEN TYÖKOKEILUN PÄÄTTYESSÄ

Työkokeilujakson päättyessä kokeiluun osallistuja, kokeilun järjestäjä, sekä käsittelevä viranomainen arvioivat yhdessä, kuinka työkokeilujakso on sujunut ja onko työkokeilun aluksi asetettuihin tavoitteisiin päästy. Samalla arvioidaan myös työkokeilijan työelämävalmiuksia, ammatillisia kehittämistarpeita, sekä soveltuvuutta työhön. Arviointi voidaan tehdä suullisesti tai kirjallisesti. Saadun palautteen avulla voidaan tukea henkilöä jatkosuunnitelmien tekemisessä ja hänelle sopivan työ- tai koulutuspolun löytämisessä. (Paikalliset TE-palvelut.)

9.9 TÄÄLTÄ LÖYDÄT AJANKOHTAISTA TIETOA TYÖKOKEILUUN LIITTYEN

Työkokeiluun liittyviä lomakkeita ja linkkejä <https://toimistot.te-palvelut.fi/tyokokeilun-kaytannot-ja-saannokset>

Kela. Henkilöasiakkaat/työttömät. <https://www.kela.fi/tyottomat>

Paikalliset TE-palvelut. Työ- ja elinkeinoministeriö. <https://toimistot.te-palvelut.fi>

Työmarkkinatori.fi. <https://www.työmarkkinatori.fi>

LÄHTEET

Into. Etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry. Viitattu 9.2.2023. Saatavilla: <https://www.intory.fi/etsiva-nuorisotyö/>

Jose, M. 2022. Haastattelu 7.12.2022. Centria-ammattikorkeakoulu. Kokkola.

Kela. Henkilöasiakkaat/työttömät. Viitattu 28.11.2022. Saatavilla: <https://www.kela.fi/tyottomat>

Lahnalampi, H. & Marjokorpi, A. Haastattelu 15.12.2022. Centria-ammattikorkeakoulu. Kokkola.

NUOTTI-valmennus. Kela. Viitattu 9.2.2023. Saatavilla: <https://www.kela.fi/nuotti-valmennus>

Paikalliset TE-palvelut. Työ- ja elinkeinoministeriö. Viitattu 12.12.2022. Saatavilla: <https://toimistot.te-palvelut.fi>

Toivanen, L. 2022. Teams chat -viesti/dokumentin kommentit 13.3.2023. Centria-ammattikorkeakoulu. Kokkola.

Työmarkkinatori. KEHA-keskus (ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus), Työ- ja elinkeinoministeriö. Viitattu 12.12.2022. Saatavilla: <https://www.työmarkkinatori.fi>

Töyräskoski, N. 2022. Haastattelu 8.12.2022. Centria-ammattikorkeakoulu. Kokkola.

Töyräskoski, N. 2023. Haastattelu 7.3.2023. Centria-ammattikorkeakoulu. Kokkola.

Valjus, J. 2022. Haastattelu 7.12.2022. Centria-ammattikorkeakoulu. Kokkola.